

TEKST 214: Beretninger om den muslimske plyndring og ødelæggelse af Tripoli, 1289

5 *Abu al-Fida (1273-1331) var prins af ayyubide-dynastiet og hersker i Hama i Syrien. Desuden var han geograf og historieskriver. Som ung deltog han i krigene mod korsfarerstaterne, bl.a. erobringen af Tripoli og Akko i 1289 og 1291. Han inddrog beretninger om disse begivenheder i sin verdenshistorie (Tarikhu 'al-Mukhtasar fi Akhbar al-Bashar), som han forfattede mellem 1315 og 1329.*

10 *Taqi al-Din Ahmad al-Maqrizi (1364-1442) var ægyptisk historieskriver under den mamelukiske periode. Han skrev flere værker om Ægyptens historie og landets muslimske herskere – fatimiderne, ayubiderne og mamelukkerne.*

15 *En af de vigtigste kilder til korsfarerstaternes sidste tid og undergang er et skrift, der menes skrevet af en anonym forfatter, der var nært tilknyttet tempelridderordenens ledelse, muligvis som sekretær. Forfatteren deltog i forsvarskampen ved Akko i 1291. Efter byens fald menes han at være flygtet til Sidon og siden til Cypern, hvor han efter år 1300 forfattede en krønike om korsfarerstaternes historie. Forfatteren benævnes ofte som "Tempelridderen fra Tyrus", skønt han muligvis ikke selv var medlem af ordenen.*

[Al-Fida:]

20 [...] Sultanen al-Malik al-Mansur Qalawun¹ felttog begyndte i måneden muharram dette år [februar 1289], da han førte sine ægyptiske tropper ind i Syrien. Med sin samlede ægyptiske og syriske hære belejrede han den syriske by Tripoli den første fredag i måneden rabi' al-awwal [d. 25. marts.] [...]

25 Efter en voldsom kamp indtog [han] byen med storm tirsdag den 4. i måneden rabī' al-thānī [d. 27. april]. De muslimske tropper tiltvang sig adgang og borgerne flygtede til havnen. Nogle få kom i sikkerhed på skibe, men de fleste af mændene blev dræbt og børnene taget til fange. Muslimerne tog mængder af krigsbytte fra stedet. Da myrderiet og plyndringerne var overstået, blev byen på sultanens ordre revet ned og jævnet med jorden.

30 I havet ligger der en lille ø i en kort afstand fra Tripoli med en kirke, der kaldes St. Thomas kirke. Havnen skiller den fra byen. Da Tripoli blev indtaget flygtede ganske mange frankere med deres kvinder til øen og kirken. De muslimske tropper kastede sig i havet og svømmede med deres heste til øen, hvor de dræbte alle mændene og tog kvinder, børn og ejendele. Efter plyndringerne tog jeg med båd til øen og fandt den overdynget med forrådnede lig. Det var umuligt at gå i land dér på grund af stanken.

35 Da sultanen var færdig med at indtage og nedrive Tripoli vendte han tilbage til Ægypten. Tripoli havde da været på frankiske hænder i 185 år og nogle måneder.

40

¹ Al-Mansur Qalawun: Mameluk-sultan af Ægypten (1279-1290)

[Al-Maqrizi:]

[...] I den syvende time tirsdag den 4. i måneden rabī' al-thānī, efter en belejring af 34 dage, indtog han [al-Mansur Qalawun] byen med storm. [...] Borgerne forsøgte at flygte til en ø, der ligger ud for byen, men muslimerne, såvel kavaleri som infanteri, kastede sig samlet i havet, erobrede og dræbte de flygtende og beslaglagde deres ejendele. Sværdmændene og rytterne tog mange, der var gået ombord på både, men som bølgerne havde kastet ind på stranden. Der var mange fanger – så mange af dem, at 1.200 af dem måtte opbevares i sultanens arsenal. [...] På sultanens ordre blev Tripoli revet ned. Murene var så tykke, at tre ryttere kunne ride på dem på deres heste side om side. Befolkningen var meget velhavende, og der blev fundet 4.000 væve. [...]

Sultanen byggede senere en ny by i nærheden af floden; en stor og smuk by, som nu bærer navnet Tripoli.

15

[*"Tempelridderen fra Tyrus"*:]

Sultan al-Mansur Qalawun belejrede byen Tripoli torsdag den 17. marts i det samme år, og alle de kristne, der boede i omegnen drog dertil for at komme i sikkerhed. [...] [*Forfatteren beretter, at de muslimske styrker angriber byen med bl.a. belejringsmaskiner og byens forsvar bryder sammen*]

De venetianske købmænd, som havde to galejer [ved byen], gik ombord i dem for at flygte til Armenien, for de så, at landet næsten var tabt.

Da saracenerne så, at der var meget få forsvarere, og de forstærkede deres angreb, således at byen til sidst blev så svækket, at saracenerne indtog den under et angreb den 26. april samme år. Dette skete på grund af manglende forsvarere. Én efter én forlod de forsvaret.

Mange store herremænd undslap. Mange andre, der var blevet efterladt, døde. Og mange af johanniter-brødrene blev også dræbt eller taget til fange. Og sådan, som jeg har fortalt jer, foregik det katastrofale tab af Tripoli. Sultanen fik den [byen] fuldstændig jævnet med jorden, så man ikke finder ét hus stående tilbage. Han gjorde dette, fordi saracenerne havde bygget en by nord for Tripoli på et sted, der var mindre end tre mil fra havet, kaldet Ny Tripoli.

35

J. M. Rosenløv & M. Pihl: *Korstogene - Islams ekspansion og kristen modoffensiv* (2014)

Abu al-Fida samt al-Maqrizi her efter F. Gabrieli: *Arab Historians of the Crusades*, New York (1969), s.341-343. "Tempelridderen fra Tyrus" her efter E. Hallam (red.): *Chronicles of the Crusades. Eye-Witness Accounts of the Wars between Christianity and Islam*. London (1989) s.278.